

DOMOVINA

Uredništvo

je na Schillerjevi cesti št. 3. — Dopise blagovolite frankirati, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja trikrat na teden, vsak **ponedeljek, sredo in petek** ter velja za Avstrijo in Nemčijo 12 kron, pol leta 6 kron, 3 mesece 3 krone. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poštnina, namreč: Na leto 17 kron, pol leta 8 kron 50 vin. Naslovnina se pošilja upravnistvu, plačuje se vnaprej.

Za inserate

se plačuje od vsake petit-vrste po 20 vinarjev za vsakokrat: za večje inserate in mnogokratno inseriranje znaten popust.

Mednarodni položaj Srbije.

Skrajno napeti položaj, ki je bil nastal vsled priklopljenja Bosne in Hercegovine, se je bil že znatno zboljšal. V zadnje čase je pa nespametno in otroško ponašanje srbskega prestolonaslednika in belgrajske mladine povzročilo novo napetost. Srbska vlada je začela naročati municijo v inozemstvu, sklicala je rezerve pod orožje in pošiljala vojaštvo v nekatere obmejne posadke, tako da se je zdelo, kakor bi se prav resno pripravljala na vojsko. V Avstriji so krščanski socialci vseh narodnosti grozno bojevit. Opisovali so v svojih listih na Dunaju, v Gradcu, v Ljubljani in drugod „grozno nevarnost“, ki preti Avstro-Ogrski od Srbov in Črnogorcev. Vse te gorečneže so pa prekosili hrvatski kler. (dr. Frankova stranka prava), kateri so na občnem zboru svoje stranke dne 5. t. m. osnovali neko hrvatsko narodno legijo, katera ima namen z orožjem v roki stopiti proti srbskim ustašem v Bosni in Hercegovini ter so pozvali c. in kr. vojno ministerstvo naj jim da vojaške organizatorje in instruktorje. Ti hrvatski patrijotje pod vodstvom škofov in duhovstva oborožujejo že danes čete proti srbskim ustašem, o katerih še nikdo nič ne ve! Mimogrede omenjeno je to krasna ilustracija klerikalnega krščanstva in jugoslovanstva! Koj za temi krščanskimi apostoli vojske treba imenovati liberalne Nemce, kateri so po raznih svojih glasilih posebno v „Tagespošti“ ščuvali in še vedno ščuvalo merodajne kroge v vojsko proti Srbiji in Črnogori.

Da krščanske socialce vseh barv in narodnosti in nemške liberalce v tem podžiga samo slepo sovraštvo, je jasno. Ker pa ima klerikalizem tudi pri nas veliko pristašev in vernih poslušalcev njih politične modrosti, bo vendar treba povedati, kaj bi prav za prav naša država imela od tega, ako bi se vdala njih krščanskim težnjam in bi napovedala vojsko.

Z obzirom na dogodke zadnjih dni lahko rečemo, da se to ne bo zgodilo, kajti baron Aehrenthal si je v resnici prizadeval ločiti pripojenje Bosne in Hercegovine od bojnih dobrodružnosti. Priložnosti in navideznih pretvez bi imel kolikor bi bil hotel v vseh govorih, demonstracijah in raznih ognjevitih izjavah pouličnih in drugih politikov v Belemgradu, na Cetinju in drugod. Srbija je za vojsko popolnoma nepripravljena, kar bi Avstriji zaguaralo popolen uspeh. Ako bi bila Avstrija začetkom oktobra vdrla v Srbijo, bi bilo že zdavnej konec srbske neodvisnosti, katero bi bila samo bodoča evropska konferenca mogla vrniti srbskemu narodu. Avstrija je torej zamudila najlepšo priliko, to pa gotovo,

radovoljno in premišljeno, saj vendar ni mogoče bar. Aehrenthalu očitati prevelike obzirnosti proti Srbiji.

Avstrija ne mara požreti Srbije naenkrat, ker bi je ne prebavila in tudi ker nima za njo v želodcu prostora, dokler ne prebavi Bosne in Hercegovine. Te dve deželi sta preveč slovanski in mohamedanski in mnogo premalo avstrijsko-nemški, da bi se moglo kar tako zaporedoma anektirati še druge slovanske dežele ne da bi se s tem povzročilo tudi notranje zmešnjave. Evropska javnost si bode dala brez protesta izsiliti aneksijo Bosne in Hercegovine, da bi pa mirno prenesla tudi pridobitev Srbije po isti Avstriji, tega pač nikdo ne verjame in tudi baron Aehrenthal ne.

Od tod torej ta zmernost Avstrije v zadnjih burnih časih, imenujemo jo lahko prisiljeno krepost ali pa diplomatsko modrost.

Do podobne diplomatske modrosti je prišla tudi obupana Srbija na prijateljska prigovarjanja angleške in ruske diplomacije. Naj se je pisalo po slovanskih listih še toliko o uspehih srbskega princa in Pašića na Ruskem, gotovo je to, da je Rusija Srbiji odrekla aktivno pomoč ter jo je zato kar zasula z „moralno“ podporo, s kakršno sploh cela Evropa ne štediti. Taka moralna pomoč pa ne pripomore dobiti niti jedne same bitve, zato mora vsak dober Slovan in prijatelj Srbije odobravati stališče srbske vlade v bosenskem vprašanju: Srbska vlada počaka na uspeh posvetovanj evropskih velesil o aneksiji ter si pridržuje prostost postopanja samo v tem slučaju, ako bodo velesile (predvsem Rusija) priznale avstrijsko pripojenje Bosne in Hercegovine.

Slovanski javnosti ne ostane drugzega kakor s Srbijo vred potrpežljivo počakati.

Zanimivo je, kako vlogo je pri tem igrala Nemčija. To lahko z dvema besedami povemo: Nemčija je priznala barvo. Priznala je, da je stala od prvega početka verno na bar. Aehrenthalovi strani, da je soglašala z njegovo politiko in mu dajala dobre svete. S početka si je Nemčija prizadevala s postopanjem svojih diplomatov Turčijo prevariti.

V prestolnem govoru je rekel Viljem II. v pruskem deželnem zboru čisto odkrito, da bode njegova vlada v balkanskih vprašanjih spolnjevala dolžnosti vernega zaveznika Avstrije. In da bi pač nikdo ne mogel dvomiti v resničnost teh besed, je prišel čisto nepričakovano v pohode k avstrijskemu prestolonasledniku. Ta pohod je bil naravnost demonstrativnega značaja, ako pomislimo, da je neposredno pred tem objavil angleški list „Daily Telegraph“ vse tiste senzacionalne izjave nemškega cesarja o burski vojski itd., ki so Nemčiji in nemški

diplomaciji nakopale toliko neprijetnosti ter so Nemčijo vsemu svetu od-tujile; prišel je k avstrijskemu prestolonasledniku v pohode neposredno po tem, ko je hotel bursko nerodnost pokriti z novo afero, ter je provociral nemško-francoski konflikt v Casablanci, iz katerega bi bila za nič in nič kaj lahko nastala vojska. Tako je prišel Viljem II., s celim svetom razprt in v nemškem narodu diskreditiran sem ter se je demonstrativno in pred vso evropsko javnostjo vrgel Avstro-Ogrskemu v naročje.

Da ni treba, da bi nas to baš veselilo, bo sprevidel vsakdo. Ako nas bode Nemčija v balkanskih pridobitvah podpirala, smemo pričakovati samo eno in sicer: da bo avstrijski apetit na slovanske kožuhe zrastel in da se balkanska kriza poglobi in postane nevarna, ali da nje rešitev povede k neizogibnemu vseevropskemu konfliktu.

Štajerske novice.

— Plesni odsek „Celjskega Sokola“ naznanja vljudno vsem prijateljem plesa, da se prične z vajami v nedeljo, dne 28. t. m. ob 2. uri pop. v mali dvorani „Narodnega doma“. Nadalje se bodo vršile vaje razen ob nedeljah tudi vsako sredo ob 8. uri zvečer. Vstop je dovoljen samo vabljenim in po njih vpeljanim gostom. V slučaju, da se je pri razpošiljanju vabil pomotoma koga prezrlo, naj se blagovoli brez nadaljnega priglasiti pri blagajni, kadar se vrše vaje.

— „Martin Krpan“ v Celju. Ta ljudska igra je doživela včeraj na našem odru uspeh, ki je daleč presegal vse pričakovanje. Obisk sam je bil tako ogromen, kakoršnega še ne pomnijo Celjani; število domačih obiskovalcev in gostov iz vseh okoliških trgov in vasi je utegnulo doseči število 1000. Dvorana je bila dobesedno nabito polna. Včeraj so bili tudi naši navadni „zostali ptiči“ s tem kaznovani, da niso dobili sedežev. Ker je bil Martin Krpan s svojo Luco atrakcija večera, so seveda največji uspeh dosegli Krpan z materjo in Nežiko (g. Salmič, ga. Minka Detičkova in gđ. Melanija Sernečeva); ko je Martin Krpan prišel na oder, je nastalo ploskanje, ki je trajalo minute dolgo in se je le stežka doseglo pomirjenje. G. Salmič je imel včeraj tudi svoj srečen večer; njegova igra je bila tako naravna in sveža, da je pozneje še opetovano izzval gromko pritrdjevanje. Gospa Detičkova in gospodična Sernečeva ste bili izvrstni v noši, v kretnjah in nastopu. Poleg Krpana, njegove pridne kobilice, njegovih junastev in krepke dikcije, se je dramatični moment v igri le s težka udeležil. Vendar se je imelo še precej srečno roko pri razdelitvi ulog: cesarja Janeža je zelo dobro podal g. Stibler;

njegov eksterijer sicer ni docela štim s cesarjevo starostjo, a to se je pregledalo. Elegantno in majestetično je nastopila gospa dr. Karlovškova kot cesarica Katarina. Tudi skupina Jerica — princ Andrej in princ Vladimir (gđ. D. Bergmanova, gosp. Meglič in gosp. dr. Kalan) je bila izborna. Velik uspeh je dosegel g. dr. Kalan z divnim monologom o krasoti slovenske zemlje; spremljal ga je naš slavni salonski orkester, katerega požrtvovalnosti izurjenosti tudi pripada lep del uspeha igre, s pesmijo: „Kje dom je moj“ Poslušalci so bili kar elektrizirani in dvorana se je tresla živijo-klicev in odobravanja. Originalna je bila skupina ministrov (gg. Janko Žagar, Terček Dav. Plankar in Bruno Rotter); te izborne karikature hlapčevskega, zahrbtnega in sebičnega birokratizma niso menda le za časa Janeža V. na mestu. Lep je bil tudi kvartet pevcev-tihotapecev v 2. dejanju (gg. Perc, Rudolf, Pavhar in Bevc). No — in Berdavs? Kdo bi mogel lepše pokazati tisto ošabnost in samozavest jutrovskega junaka ko g. Rebek? Kateri jutrovski dvor ima lepše cvetke v svojih haremih ko so bile v Berdavsovem šotoru? (Gspđ. Kolenc, Karnjovšek in druge.) Druge manjše vloge kakor Mehemed (g. Tone Žagar), poveljnika jutrovske čet (gg. Al. Terstenjak in Ant. Otolani), državni tajnik Komar (g. Rodošek), mejač (g. Martin Šegula), Hodža Omer (g. Alb. Kropelj) in paž (gosp. Viktor Moškon) so bile prav dobro zasedene. Vsem tem igralcem manjših ulog smo tem večjo hvalo dolžni, ker so se jim v resnici z ljubeznijo posvetili in tako pripomogli k skupnemu uspehu. Želja pa je tudi splošna, da bi se prihodnjič boljše skrbelo za postrežbo gostov v gostilni in med posameznimi dejanji.

Občni zbor S. K. S. Z. in Zveze slov. kršč. mladeničev. Včeraj je zborovala v Celju slovenska krščanska socialna zveza in zveza slov. kršč. mladeničev. Udeležilo se ga je 300—400 ljudi; dobra petina je bila še nedoraslih fantov, ki gotovo niso vedeli, zakaj so včeraj semkaj priromali in kaj se je pravzaprav pri zborovanju godilo. Na zboru je bilo mnogo duhovnikov in dokaj naših somišljenikov posebno iz Celja in okolice. Govorili so dr. Korošec, dr. Hohnjec o svoji socialni zvezi, iz katerega poročila posnemamo, da šteje zveza sedaj 100 članic, med temi 3 telovadne odseke in 30 mladeniških zvez, (ki pa obstojajo samo na papirju), tako da šteje kršč. socialna zveza komaj 77 „izobraževalnih“ društev. Dalje je govoril dr. Hohnjec o obrambnem delu naših obmejnih bratov; za obmejni sklad se je sedaj nabralo okoli 200 K; radovedni smo, kam je zginil oni denar, ki se je pobiral za to že celo leto, čeravno je dr. Hohnjec sam priznal, da je začela zveza z obrambnim delom

še-le 28. septembra tega leta. V čem obstoji to obrambno delo in kaj je organizacija v obrambo slov. obmejnega prebivalstva storila, je g. dr. Hohnjec žalibog pozabil povedati! Govoril je nadalje zastopnik kl. dijaštva g. Ogrizek ter hvalil „sl. dijaško zvezo“, koliko, da je že storila na polju ljudske prosvete. Da ljudstvo vidi, kako ga taki neizkušeni „globokoverni“ in za krščansko vero „vneti“ akademiki za nos vodijo, pribijemo na tem mestu, da slov. dijaška zveza dosedaj ni ustanovila še nobene knjižnice, ni priredila še nobenega predavanja na Štajerskem, kakor to dela akademično društvo „Prosveta.“ Potem pa še hoče ta gospod „Prosveti“ oz. svojim dijaškim liberalnim tovarišem očitati, da še za prosveto ljudstva nič niso storili. Za te „akademike“ je značilno dovolj, da si na tak način hočejo pridobiti kredit za svojo škof. dijaško zvezo.

Govoril je tudi dr. Pogačnik o organizaciji telovadnih odsekov, ki so raztegnili svojo mrežo že po celi Sloveniji; tudi na Štajerskem so se že vgnezdili. Da so ti telovadni odseki docela brezpomembna konkurenca sokolom, kaže dejstvo, da v Celju še telovadi celih 4—6 fantov, v Trbovljah pa 7. Fantom sladko ime „čuki“ in pa redna telovadba nič ne dišita.

Tudi neizogibni g. dr. Vrstovšek se je oglasil k besedi. V odbor zveze so izvoljeni med drugimi tudi dr. Korošec, dr. Hohnjec, dr. Vrstovšek in Pušenjak. Res čudna so pota božje previdnosti. Nekdanja najhujša liberalca oz. radikalca, dr. Vrstovšek in Pušenjak sta se prelovala ter postala najhujša in najstrastnejša agitatorja klerikalcev. Vse za vero in sveti kšeft!

Govorili so še drugi „govorniki“ ter prinašali pozdrave skoraj iz vseh krajev Spodnještajerske. Iz Celja sta govorila nek Majcen in Pintar, obema je nek kaplan prav dobro sufliral in nazaduje govornikoma ploskal.

Govoril je tudi neki župan iz Trbovelj ter na prav grd način napadal novoustanovljenega trboveljskega „Sokola“. Seveda ti mladi, hudi petelinčki so imeli prav lepe izraze v zalogi za naše narodne voditelje ljudstva, katere so imenovali generale, zapeljivce ljudstva itd. Tudi celjski lističi jim niso bili nič kaj po volji, ker so se tako zaganjali v nje. Na take napade smo že vajeni, saj je to edino, česar so ti gospodje še zmožni, stvarnega odgovora od naših ljubih nasprotnikov še nismo nikdar dobili, zato so napadi, čimbolj so strastni, tem večji dokaz, kako so jim ti „lističi“ na potu.

— **Posojilniška hiša** na vogalu Krožne in Graške ceste je pod streho. Kakor pri vseh stavbah proslavili so zidarji tudi pri tej ta dogodek na običajen način s tem, da so odre okrasili z zelenjem in zastavami ter da so vrh streha na mlaj postavili slovensko trobojnico. Gospodo na magistratu je to tako zbolelo, da se je gospod Amtsvorstand takoj vsedel in izdal ukaz, naj se ta zastava „aus Gründen der öffentlichen Ruhe und Ordnung“ (iz obzirov na javni red in mir) takoj odstrani! Po tolikih neumnostih, ki jih je to slavno oblastvo glede zidanja te hiše že storilo, smatramo ta ukaz kot krono vsem prejšnjim, gospodje so si ostali samo dosledni, čeprav v neumnosti. Ali bode nova hiša, katere zgradnjo ste tako dolgo zadrževali, sedaj morda manj slovenska? In ali morete s takimi sredstveci kakorkoli zaprečiti krčenje nemške posesti v nemškem mestu Celju? Blagor Vam, če se morete s takim otroško nagajivimi ukazi tolažiti, mi Vam tako tolažbo tembolj odkritosrčno privoščimo, ker vemo, da je tretjina vseh hiš v nemškem Celju že v slovenskim rokah. Če pojde to svojo pot

naprej — in mi upamo, da pojde, ker nas s svojo modro upravo in politiko prav zdatno podpirate, pride pač kmalu čas, da bodo tudi sedanjemu paši na mestnem magistratu zapeli resen memento: Hirtenknabe, Hirtenknabe, dir auch lätet man einmal!

— **Celjska nemška hranilnica ali šparkasa**, ki ima svoje prostore v velikem poslopju pred železnično postajo, vedno bolj nazaduje. Meseca oktobra t. l. so hranilne vloge tega zavoda zopet padle za 169.736 K 95 h. Ta mesec se je namreč v celem vzdignilo pri tej hranilnici 353.214 K 25 h, vložilo pa samo 183.477 K 30 h. Od 1. januarja 1908 do 1. oktobra 1908 pa so padle hranilne vloge tega zavoda, kakor smo že enkrat poročali, za ogromno vsoto 554.752 K 22 h. Vsega skupaj je torej izgubila celjska nemška šparkasa v prvih 10. mesecih tekočega leta na hranilnih vlogah 738.229 K 52 h, ali: skoraj en milijon kron. Leta 1907. pa tudi skoraj en milijon kron, namreč: 809.533 K 22 h.

— **Odgovarjamo** na razna vprašanja še enkrat, da tistemu, ki hoče vzdigniti svoje hranilne vloge iz celjske mestne hranilnice ali šparkase, ni treba iti tja osebno. Najenostavnejše je, da izroči svojo hranilno knjižico tistemu slovenskemu zavodu, pri katerem misli svoj denar naložiti. Ta slovenski denarni zavod bo potem že sam vzdignil isti denar pri nemški šparkasi. Vlagateljem se na ta način prihrani mnogo časa, truda in stroškov. Toliko na znanje.

— **Poročila** sta se danes gospod Josip Jagodič, sotrudnik pri tvrdki „Merkur“ in gdč. Mici Kmecl iz Celja. Bilo srečno!

— **Dimnikarski pomočnik z dolgimi prsti**. Pred kratkim je prišel v Celje nek dimnikarski pomočnik „na rajži“. Dobil je od dimnikarja gosp. Fuchsa 40 vin., a je uporabil ugodno priliko in mu je ukradel celo obleko z uro vred. Vendar pa so uzmoviča še pravočasno zasačili na kolodvoru in ga djali pod ključ.

— **V nemških mestnih ljudskih šolah** se je ponk danes zopet pričel. Okoliški šoli še ostaneta zaprti.

— **Nemščina nekdanjega teharškega župana**. Prejšnji „nemški“ teharški župan je zapisal svoji dekli Uršuli Elis v družinske bukvice sledeče spričevalo: „Zomir is kumen 1 juli 1875 und fortist fon mir beck in 28 dezember 1876 bar mackt bar sehrefleissig ich bar zufriden und kan nich sagn das barfleissig und braf in seinen dinst Falentin Kowatz (Kovač) lackätetn besitzer in Lippa Gemainde Tüchern.“ Ta-le gospod Kovač je osmešil s tem spričevalom sebe in svoje „nemško mišljenje“ na večne čase. Teharjani pa so lahko še danes ponosni na svojega „nemškega“ župana Kovača ali kakor se sam piše Kowatzä.

— **G. Župan iz Trbovelj** je trdil včeraj na zborovanju „Krščansko-soc. zveze“ v Celju, da je polovica bodočih članov trboveljskega „Sokola“ nemškutarjev. Trboveljski narodni rudarji, pokličite Župana na odgovor!

— **Bojkot nemških trgovcev in obrtnikov** nič kaj ne prija kršč. socialnim zvezarjem in „slovenskim“ mladeničem. Ko je včeraj na shodu v Celju fant Napast iz Sv. Lovrenca na Dr. p. razvijal prav lepe misli o gospodarski osamosvoji Slovencev, mu je bila v odgovor grobna tišina. . . Kadar se ne gre proti slovenskim naprednjakom, naši klerikalci molčijo. . .

— **Razlika med „liberalci“ in klerikalci**. Doktor svetega pisma in bodoči škof mariborski g. Hohnjec je včeraj v Celju pogruntal zelo dnhovito razložek med „liberalcem“ in klerikalcem. Dejal je: „Mi (klerikalci) smo

katoličani, „liberalci“ pa pravijo, da so tudi katoličani; razlika med nami in njimi je, da smo mi katoličani in da so oni tudi katoličani. . .“ Gospod Hohnjec je moral imeti pri svojih skušnjah zelo potrpežljivo in popustljivo komisijo.

— **Iz Laškega okraja** pišejo „Uč. tov.“: Da se vidi, kako nestrpni so celo pri c. kr. sodnijah proti Slovincem, naj omenim slučaj, ki se je pripetil pretekle dni. § 23. tiskovnega zakona mi je pripravil kazni 5 kron. Plačilni nalog okr. sodnije v Celju je bil docela slovenski, in nemudoma sem poravna. zadevo. Par dni pozneje dobim popolnoma nemški nalog za poravnavo sodnijskih stroškov. Kakor vsako nemško tiskovino, sem vrnil tudi to s pripombo, da zahtevam slovensko obvestilo. Res v par dneh dobim od sodnije v Laškem slovensko tiskovino, ki mi je pa bila izročena po krajnem šolskem svetu in ne kakor vselej po občini. Kako to? Slavna sodnija je poslala prvotno nemško tiskovino z mojo pripombo ter novo slovensko tiskovino na okrajni šolski svet, češ, naj mi jo dostavi po krajnem šolskem svetu. Vprašam: Ali ni to denunciantstvo najpodlejšje vrste s prozornim namenom, označiti me pri šol. oblastih kot vrag zna kakega revolucionarja! — Sicer pa odkrito rečeno: S tem me ne uženete! Ne le, da se bom odslej zakona o enakopravnosti vseh narodov oklepaj še strožje sam, ampak bom skrbel z vsemi silami tudi za to, da ga spozna ljudstvo in se po njem ravna.

— **Požar**. V Gornjem Boču v mariborskem okraju je pogorelo gospodarsko poslopje Jož. Iglarja. Zgorelo je nekaj mrve, vozov in strojev. Posestnik je zavarovan.

— **Ponesrečil** se je minuli torek v Šmarju pri Jelšah veleposestniški sin Franc Hrovat iz Orehka. Padel je pri gostilničarju Gradu s škednja tako nesrečno, da je drugi dan vsled notranjih poškodb umrl.

— **Shod klerikalnih kmetov** iz vseh slovenskih dežel mislijo sklicati gg. duhovniki v Ljubljano.

— **Nemške surovosti**. V Mariboru so namazali razdivjani Nemci vse hiše in trgovine slovenskih trgovcev. Ako se jim vrne v slovenskih mestih milo za drago — pa kriče o prizadjanih „krivicah“.

— **Poročila** sta se dne 18. t. m. v Pišecah g. Josip Bohinc, učitelj in gdč. Rosa Preskarjeva, učiteljica oba v Pišecah. Želimo mnogo sreče!

— **2. december v Mariboru**. Mestni magistrat mariborski je sklenil, da se ne bo priredila razsvetljava na predvečer 2. dec., temveč bodo pobirali mestni uslužbenci od hiše do hiše za mestne ubožce in otroke.

— **Nenravno razmerje med župnikom in mežnarjem**. Graški listi poročajo o nenavnih razmerah med župnikom in mežnarjem pri italjanski cerkvi na Griespl. v Gradcu. Državno pravdnštvo je začelo preiskavo.

— **Nova podružnica „Südmarke“** se je ustanovila na Bregu pri Ptuj. V odboru so sami „pristni“ Nemci: Stražil, Juršenak, Ribič, Breznik in Zima. — Vsi ti ljudje so se najedli slovenskih grošev in sedaj z našimi narodnimi sovražniki skušajo spraviti Slovence iz njihove tisočletne domovine! Kaj zaslužijo taki ljudje?

— **Sodba Nemca o koroških nemškutarjih**. V državnem zboru je povedal letos koroški slov. poslanec Grafenauer, da se je izrazil koroški deželni šolski nadzornik o nemškutarjih na Koroškem: „Diese deutsch gewordenen Windischen sind alle miteinander nichts wert!“ (Ti-le nem-

škutarški Slovenci niso vsi vkup nič vredni.) — Kaj pravijo k temu spodnještajerski nemškutarji?

— **Vseslovanski ples** priredi v Petrogradu „Praški krožek“ v „društvu slovanske vzajemnosti“ koncem februarja prih. leta. Protektorat bode imel član carske rodbine, patronese bodo soproge ruskih poslancev. Gospodje in dame nastopijo samo v slovanskih narodnih nošah, na plesu bo uveljavljen staroslovanski ceremonijal in se bodo plesali vsi slovanski narodni plesi. Povabila se razpošljejo po vseh glavnih mestih slovanskih narodov.

— **Kranjske klobase** hočejo sedaj Nemci bojkotirati. To se pravi, „Südmark“ hujska k temu, ker so kranjske klobase „bindiš“ izdelek. No, ne verjamemo, da bi „Südmark“ s tem mnogo dosegla. Saj poznamo naše ljube Nemce! trebih jim je tisočkrat več ko cela „Südmarka“!

— **Odprava znižanih vozni cen na Južni železnici**. Od 1. jan. 1909 naprej uradniki in častniki ne bodo dobivali na Južni železnici nič več znižanih cen. S tem misli železnica profitirati letno 400 tisoč kron.

— **Nemški patrijotizem**. Nemci nas kaj radi ovajajo, da nismo patrijotični. No, ne bi bilo ničesar čudnega, če bi ne bili; kajti s krivico in bikovkami se gotovo ne more vzgojiti patrijotizma. Da pa tudi isti negovani in ljubljani Nemci ne poznajo patrijotizma, kaže sledeči slučaj: V Gradcu so postavili v novi realki na Keplerjevi cesti nov cesarjev doprski kip. Tega so pa nemški dijaki tako onesnažili, da so ga morali odstraniti. No — dijaki niso bili niti kaznovani. . .

— **Iz Šentruperta** nam poročajo o potresu: Pet minut po 5. uri zjutraj se je čutil dne 20. nov. tukaj kakih 12 sekund trajajoč, precej močen potres. — Na poslopjih je odpadel zunanji omet in padlo je med potresom nekaj malega opek s streh.

— **Iz Šoštanja**. Ob 5. in 5 minut zjutraj je bil tukaj jako močan okoli 10 sekund trajajoči potres in podzemeljsko gromenje. Zemlja se je majala od severa proti jugu.

— **Potres**. Dne 20. t. m. ob 5/6 zjutraj se je čutilo pri Sv. Štefanu kaki 2 sekundi trajajoče rahlo valovanje zemlje, spremljano s podzemeljskim bučanjem. Potres je prišel v smeri od jugozahoda. Tupatam je opal omet s sten.

— **Iz Mute** se nam poroča: Danes zjutraj okrog 5. smo tukaj čutili dva močna potresna sunka. Krožniki in kupice so v omari tako zažvenketale, da so lahko vzbudile človeka iz spanja. — Nekateri trde, da je bil tudi v četrtek zjutraj lahek potresni sunek.

— **Kap je zadela** v četrtek tajnika graškega vseučilišča dr. Huberta Wimberskega. Bil je star 46 let.

— **Na železnici Celje—Velenje** preide promet popolnoma v last drž. železnic. Letos je za to določeno v proračunu 375 tisoč kron.

— **Poučni tečaj za gostilničarje** otvori v Ljubljani deželna zveza za tujski promet z dnem 7. jan. 1909. Vodstvo in prireditelj tečaja ima v rokah obrtno-pospeševalni urad delavsk. ministerstva na Dunaju, ki da podpore 1500 K. Poučevalo se bo umetno kuharstvo, serviranje, hotelsko knjigovodstvo, dopisovanje in o ravnanju z vinom in pivom. Kuhinjo je dal na razpolago „Narodni dom“. Tečaj bo trajal 4 tedne.

— **Iz Ptujja**. Večjih budalosti še pač ni bilo nikjer čitati, kakor jih prinaša „Štajerc“. Odoval je ptujске tolovaške napade, ljubljansko streljanje, odobrava sploh vse, kar se Slovincem žalega zgodi. Na drugi strani se hlina, da je prijatelj slovenskih

Politični pregled.

Domače dežele.

Vlada predloži parlamentu poleg že prej imenovanih zakonskih načrtov, še te le: zakon, s katerim se prepo-veduje izdelovanje belega fosforja, zakon s katerim se ureja žensko ponočno delo v zavodih, zakon, s katerim pristopa Avstrija k mednarodni zvezi v obrambo znamk in vzorcev, zakon o znamkah in vzorcih, zakon proti podražanju premoga, zakon o udeležbi delavstva v inspektoratu rudništva.

Nemški minister dr. Schreiner pojde kakor poročila „N. W. Tagblatt“ na informacijsko potovanje v Brno, Gradec, Trst, Celovec in v Solnograd. Nemški minister stopi na teh potovanjih v osebno zvezo z nemškimi narodnimi sveti, nemškimi „obrambnimi“ društvi oziroma njih odbori, da se tako na svoje oči prepriča o položaju Nemcev v teh „ogroženih“ krajih. Dr. Schreiner hoče svoje ministerstvo popolnoma pre-ustrojiti ter posebno razširiti oddelek za planinske Nemce in menda na Nemce v slovenskih deželah; del svojih minist-erskih dohodkov pa bode poklonil nemškimi „obrambnimi“ društvom t. j. „Südmarki“, „Ostmarki“, „Nordmarki“, „Schulvereinu“ itd. To nam jasno priča, kako važne institucije postajajo ta ministerstva. Skrajni čas je pač, da bi se tudi nam Jugoslovanom dalo posebno ministerstvo, ali za prvo silo, vsaj poseben jugoslovanski oddelek v češkem ministerstvu. Mi smo v svetu krone popolnoma brez zastopstva. O naših vprašanjih in o naši usodi ima prvo besedo nemški minister, kateri dobiva svoje informacije od nemških narodnih svetov v Mariboru in drugod, od nemških političnih društev in na-padalnih organizacij kakor „Südmark“ in druge.

Češki minister Žáček je izjavil, da so govornice, da kani vlada predlo-žiti zakon za Češko, ne da bi se prej posvetovala o tem s češkimi in nem-škimi strankami, neosnovana. Predno vlada predloži tak zakon, se bode po-svetovala z zastopniki obeh narodnosti; minister Žáček pa bode zagovarjal v ministerskem svetu stališče, da treba vstvariti istodobno tudi podobne za-kone za Moravsko in Šlesko, kajti jezikovno vprašanje se mora rešiti če ne h kratu za vse dežele češke krone, vsaj hitro za seboj. Žáček je tudi tega mnenja, da spadajo ta vprašanja v prvi vrsti pred dotične deželne zборе. — Po tem soditi ne pridemo še z lepa do sprave in uredbe jezikovnega vpra-šanja v Avstriji. Ako bi se to vpra-šanje prepustilo deželnim zborom v rešitev, bi prišli Slovenci samo na Kranjskem do svojih pravic, dočim bi se Štajerce in Korošce brutalno ma-joriziralo in zatrla. Ne preostane torej druge poti, kakor da se naši jugoslo-vanski poslanci pošteno zavzamejo za revizijo državne vstave in za uvedbo potrebnih reform v celi državi. S tem bi bilo vsem pomagano. Ako bi se pa Čehi in Nemci pobotali, bi bili mi Slo-venci prepuščeni Nemcem in Lahom, Rusini pa Poljakom na milost in ne-milost in bi nikdar ne prišli do svojih pravic, nikdar do zdravega razvoja na kulturnem in gospodarskem polju.

Vnanje države.

— Reforma državnih financ na Nemškem. Nemška vlada je predložila parlamentu zakonski načrt o preosnovi državnih financ. V nobeni državi na svetu ne raste državni dolg tako naglo, ko na Nemškem. Nemčija je imela 1878. l. državnega dolga 139 milijonov,

1884. l. 884 mil., 1908. l. že 4000 mil., ki pa v prihodnjih petih letih naraste gotovo na 6000 milijonov mark. V tem času se je državni dolg v Franciji in Angliji zmanjšal. Posledica temu je, da imajo nemški državni papirji slabši kurs nego španski! Temu hoče vlada napraviti konec s tem, da uvede celo vrsto novih davkov, ki bodo dajali na leto do 500 milijonov mark ter poleg tega vstvariti čisto nov, pravičnejši in naprednejši davčni sistem tudi za vse druge davke. Nemčija je bogata in lahko plačuje davke, žalostno stanje njenih državnih financ je zakrivil le slab davčni sistem in kakor je rekel Bülow v parlamentu to, da so Nemci živeli v tekmovanju za naprednost nad svoje moči. Vlada pričakuje, da ji bodo novi davki dajali skupaj do 475 milj. mark na leto in sicer: davek za žganje 100 mil., na tabak 77 mil., na pivo 100 mil., na vino 20 mil., davek na dedščine 92 mil., davek na elektriko in plin 50 mil., davek na inserate (v listih) 33 mil. Nemški kancelar pri-poroča vsem Nemcem brez razlike, naj bodo štedljivi in naj ne žive tako luksurjuzno kakor so bili dosedaj na-vajeni, ker je tako življenje nedostojno nemškega naroda. Novi duh mora nav-dahniti celo nemško finančno tehniko. Finančna gotovost je prav tako važna kakor vojaška. Država je dozidana, sedaj treba plašati dolgove in rešiti hipoteke. Ali se bodo vse te želje nemškega kancelarja spolnile in ali bode parlament kar tako gladko do-volil pol milijarde novih davkov na leto, bomo kmalo videli.

Dopisi.

Iz Maribora. In zopet se je vrnil mir v deželo, potihnil je bojni vik in rožljanje orožja in Slovenec zopet lahko brez nevarnosti zapusti svoj dom; tako bi se lahko reklo misleč na nemška tolovajstva meseca septembra po Spodnjem Štajerskem. Pa ker nobena vojska ne mine brez posledic, tako tudi v našem slučaju stvar ne sme zaspati.

Slovenci v Mariboru in v okolici! Sobote, 19. sept. 1908 ne smete izbrisati iz spomina. Čas je že bil v Mari-boru, da se je enkrat nekoliko nepri-jazno dregnilo v to, do takrat precej zaspano postojanko. Slovenci so živeli z Nemci lepo v slogi, Slovenec je za-hajal k Nemcu v trgovino in gostilno, podpiral ga povsod, in Nemec mu je poplačal to lepo narodno delo s klo-futo. Slovenci, še hočete nadalje pod-pirati nemške obrtnike? Vam ni bil 19. september dovolj? Kdo je pobijal v Narodnem domu šipe, kdo vas psoval s privandraci! Nihče drug, ko trgovski pomočniki istih gospodarjev, katere najbolj podpirate. Kaj sledi iz tega? Vsak Slovenec, ki še ima le iskrico narodnega ponosa, se bo ogibal takih trgovin in gostiln, kjer upoštevajo le njegov denar. Ti nemiri so spreobrnil marsikaterega mlačneža. A vendar še ni bilo dovolj. Še je nekoliko Slovencev v Mariboru, katerim tudi 19. sept. še ni bilo dovolj. Kakor poprej, še vedno zahajajo v nemške trgovine, gostilne in kavarne. Takrat se bodo menda še le poboljšali, ko jih začno Nemci sami postavljati na zrak, kar bi svetovali vsem nemškim kavarnarjem. Gospoda moja, ni samo dovolj, če se kdo bije na prsa rekoč, saj sem Slovenec, ali ne govorim slovenski, ali nisem član tega ali onega društva, ali ne plačujem vedno svoje članarine itd. Kaj pomaga to, če pa ga takoj prihodnji večer najdeš v nemški kavarni; kaj pomaga geslo „Svoji k svojim“, če pa greš

najprej večerjat v nemško gostilno in potem še le kot „vesten“ narodnjak v „Nar. dom“ na čašico piva, kjer še vrhu tega zabavljaš na slabo postrežbo, dočim ti je po nemških gostilnah dosti slabše postrežba prav po godu. Ali ne zahajam v „Nar. dom“, bo ti odgo-voril, če ga malo od strani podrezaš zaradi obiska nemške gostilne. Seveda zahajaj, to pa ne poveš, da samo takrat, če se ti „zlušta“ dobrega piva, katerega „žalibog“ ne dobiš povsod po nemških gostilnah. Če se ga vpraša, zakaj ne kupuje pri slov. trgovcih, bo ti odgovoril: „Saj nimajo ničesar na razpolago, jaz sem primoran iti k Nemcu.“ Dobro! to je res; pa stvar je drugačna. Če bo videl slov. trgovec, da se Slovenci drže gesla „Svoji k svojim“, bo tudi skrbel za to, da dobiš pri njem vse, kar želiš, skrbel pa bo tudi, da te ne bo ta ali oni poslovdja nahrulil v blaženi nemščini.

To je jedna vrsta naših narod-njakov. Imamo pa še drugo. K tej pri-števamo one, ki so sicer zavedni Slo-venci, ki to pokažejo ne samo z besedo, ampak tudi z dejanjem. Pa vendar pridejo tudi pri teh slabe ure, ko se boje zamere pri kakem Nemcu; posebno se to rado zgodi v javnih uradih. Zakaj tudi tukaj ne ostanete dosledni? Čemu je treba vlagati v privatnih za-devah nemške ovadbe? Zakaj podati pri zaslišanju nemški zapisnik? Mislite, da se bodo gospodje pri sodnijah in drugih uradih zategadelj bolj požurili in zavzeli za Vašo stvar. Po mojem mnenju gotovo ne. Tudi ta gniloba mora stran, uradniki so zavoljo nas tukaj, ne mi zaradi njih. Potem se seveda lahko reče po različnih uradih, mi ne potrebujemo dvojezičnih tiskovin. Kako se naj potem drug Slovenec, ki je odvisen v veliko večji meri, upa nastopati odločno, če nima primerne zaslonbe.

Vprašam tudi ptujke narodnjake, ali so ti tako hitro pozabili nesramne nemške napade, da se, če pridejo v Maribor, ogibljejo Nar. doma ter raji obiskujejo vsenemški hotel Sauer-jev? Ali niso čitali pred kratkim v „Domovini“, kako nesramna sta bila pred njegovim hotelom od njegovih usluž-bencev napadena dva Slovenca, ker sta med seboj slovenski govorila. Ali še to g. B. ni dovolj?!

Vse take napake, ki se nam v prvem hipu zdijo malenkostno in brez-pomembne, morajo izginiti, če hočemo doseči, da se nas bo tudi v javnih uradih bolj upoštevalo, kakor do sedaj.

In vi okoliški Slovenci! tudi za vas je 19. sept. velikega pomena. Dobro si oglejte trgovino, predno prestopite njen prag. Vaši težko prisluženi kraj-carji so jim dob. odošli, njih ne za-ničujejo, med tem pa hujskajo svoje podložne na naše sobrate—Slovence. Ako jim vaš jezik smrdi, zakaj bi potem vi za to ne skrbeli, da bi jim tudi vaši denarji. Držite se bodoče le takih trgovcev, ki vam jih slov. časo-pisje priporoča. S tem, da strogo spol-nujemo narodne dolžnosti, s tem da se v vsakem oziru držimo gesla „Svoji k svojim“, bodemo najložje shajali s svojimi nasprotniki. Mi, ker bodo spo-znali, da jih ne potrebujemo, se nočemo nad Nemci maščevati, ampak se go-spodarsko osvoboditi. Jaz gospod, ti gospod. Hlapčevanje in trpežljivost morata zginiti; vsak črv v blatu brani svoj život, zakaj bi mi Slovenci morali mirno gledati, kako nas hoče nasprotnik izpodrinuti. Biti hočemo boj za svoj obstanek proti vsakemu, v naših vrstah pa naj poneha vsak razpor, kajti le z združenimi močmi lahko upamo na zmago.

Od Sv. Primoža nad Muto.

Nedavno smo imeli tu zborovanje na-šega bralnega društva, katero uspeva nenavadno dobro, ali vsaj toliko, da ni po volji takim ljudem, ki so se prodali „Südmarki“, ali kakor bi naš kmet rekel, ki so prodali dušo in telo Belcē-bubu. Pri zborovanju ni bilo nič pan-slavističnega: sama taka vprašanja, ki se tičejo izključno samo slovenskega posestnika, ki ne pozna med seboj strankarstva, ker je že spoznal, da ima dovolj sovražnikov v osehah prvega ministra pa do zadnjega nemčurčka. No, pa bi nič posebnega ne bilo, ako nas ne bi počastil s svojo navzočnostjo na novo došli muški slovenski učitelj, ki, kakor kaže, ne misli biti samo v šoli učitelj, ampak tudi zunaj šole, za kar mu bomo zelo hvaležni. saj nismo še, kar svet stoji, imeli nobenega člo-veka, ki bi se bil ponižal in stopil med nas nevedne in sveta potrebne kmete. Družba sv. Cirila in Metoda je storila pametno, da je nastavila stalnega učitelja.

Nekoliko dni po onem zborovanju je dobil g. učitelj Hren grozilno dopis-nico, ki je bila oddana na marnberški pošti. Anonimni „poštenjak“ se je naj-brže zbal naše pošte na Muti. Vsled te grozilne dopisnice bi moral g. Hren opustiti vse narodno delovanje. Ako se ga zasači pri kakem zborovanju, na-merava se ga z bikovko tako pretepsti, da bodo imeli Germani za vselej mir pred njim.

Na Muti je vse mogoče pod patro-nanco velikega Germana E. Navajeni smo, da sme kdo nekaznovano zaklati Slovenca, saj se je zgodil tak slučaj pred desetimi leti. Dobro nam je še v spominu. Zaklan je mož, ki je zapustil več nepreskrbljenih otrok, zaklan na tajinstven način. Nihče ni mogel ali hotel pričati, saj je bil zaklan „ein Bindischer“. Kdo bi se pa brigal za neolikanega gorjana, priprostega fužin-skega delavca!

Jako interesantno bi bilo, da bi orožništvo zadevo preiskalo. Morda bi se še zasledilo tistega starega grešnika, ki je storil zgoraj imenovani zločin. Orožnike večkrat menjajo; prav zato se smemo nadejati, da se bo kdaj dobil mož, ki ne bo gledal ni na levo ni na desno in bo še kakega poštenjakoviča v temi zasačil. Radi par poceptanih cvetic so gonili uboge orožnike od Poncija do Pilata, ves Izrael je bil po koncu; ako se pa katerega zakolje, je vse tiho, samo študira se, kako bi se ga zamoglo pokopati brez tiste sitne komisije.

S pomočjo „Südmarke“ smo dobili v zadnjem času novega soseda. Take prodane duše se morajo zavezati, predno dobe denar, da bodo pospeševale nem-štvo med svojimi sosedi, sami pa mo-rajajo postati „strammdeutsch“. Med pri-moškiimi sosedi ne boš Jaka kaše pihal. Varaš se ti in tvoja tetka „Südmarka“. Najbolje storiš, da pobereš šila in ko-pita in da se vrneš, odkoder si prišel; ali pa, da se skesaš svojega izdajal-skega greha, ostaneš pri nas in se pošteno živiš, ker dela ne manjka. Skesanega grešnika se radi usmilimo.

Slovenske bogataše tem potom prosimo, naj vržejo kedaj eno oko semkaj med obmejne Slovence. Plače-ati zemljišča kakor „Südmarka“ pla-čuje, je nemogoče, a o pravem času bi se pa dalo vendar kaj opraviti.

**Naročajte plačilne listke
dr. sv. Cirila in Metoda.**

PRODAM

po jako ugodni ceni lepo srednje veliko posestvo v Rabensteinu pri Spod. Dravogradu na Koroškem. Posestvo leži na ravnem polju blizu državne ceste, četrť ure od železniške postaje Lavamünd. — Obstoji iz 2 gospodarskih poslopj, 3 koč., lepo polje, travniki, lep pašnik in dosti drv za dom, redi lahko 20 repov govedine. **Franc Arnold p. d. Rus**, posestnik Sv. Markeš, p. Sinčaves (Kühnsdorf) Koroško. 629 3-3

Darujte družbi sv. Cirila in Metoda!

Lepo posestvo

v večjem mestu Spodnje Štajerske, z dobro idočo gostilno, ostajališčem, lepimi hlevi, veliko ledenico in lepim vrtom, se pod jako ugodnimi pogoji proda. Kje? se izve v upravnistvu tega lista. 655 6-2

Trgovskega pomočnika

mešane stroke, sprejme

Ivan Meke, trgovec v Hrastniku. 651 3-3

Svarilo!

Prosimo spoštovana gospodinja, ne zahtevajte pri nakupu kar na kratko zavitek ali zabojček „cikoriije“, temveč določeno znamko:

„Franck“

da imate zagotovilo za vedno jednako in najboljšo kakovost. — Pazite pri tem na te varstvene znamke in podpis, kajti naše zamotanje se v enakih barvah, papirju in z podobnim natisom ponareja.

al. Kuv. X 4457, 2:7. U. W. W

Henrik Franck & sinovi
Zagreb.

Josip Leon

krojač v Celju, Gosposka ulica 9

priporoča svojo dobro založeno trgovino izdelanih oblek vsake vrste po najnižjih cenah. Naročila po meri se izvršujejo v najkrajšem času dobro in solidno ter po nizki ceni. V zalogi imam tudi haveloke in nepremočne pelerine. 578 b 11-5 579 a 11-5

Posebej pa se še priporočam cenj. prebivalcem Trbovelj in okolice ter naznanjam, da prodajam ob vsakem plačilnem dnevu v hiši g. Plevčaka narejeno obleko ter jemljam mero za raznovrstne obleke.

RUDOLF HAVELKA

modna trgovina v Ptujju

priporoča p. n. občinstvu za jesen in zimo najnovejše blago za dame in gospode v raznih kvalitetah, kakor tudi raznovrstno platno za životno in posteljsko perilo. Nadalje nudi preproge, garniture, volnene in čipkaste zastore čevlje najboljšega izdelka za dame in gospode, dežnike, zavrtnice, ovrtnike, pletene in likane srajce, ter vsakovrstno drugo v manufakturno stroko spadajoče blago po primernih cenah. — Postrežba točna in strogo solidna!

536 41-27

Pokojninski zavod češkoslovenskega denarstva v Pragi I. Ovocná ulica št. 15.

Češkoslovenski nadomestni zavod,

Priznan z odlokom c. kr. ministerstva za notranje zadeve z dne 3. oktobra 1908, šte. 28.505.

K zavarovanju se zamore priglasiti uradništvo okrajev, občin, bank, zavarovalnic, posojilnic, trgovskih in obrtnih zavodov, ter sploh tvrdk, ki imajo svoj sedež v deželah zastopanih v avstrijskem državnem zboru.

Zavod zavaruje uslužbenca, ki so po zakonu podvrženi zavarovanju, ter i one, ki po zakonu niso zavarovanju podvrženi:

1. v smislu zakona z dne 16. dec. 1906, ter jim
2. nudi poleg tega zvišanja invalidne, starostne in vdovske rente.

Potrebna pojasnila in proračun daje brezplačno

Pokojninski zavod češkoslovenskega denarstva v Pragi I, Ovocná ulica 15.

Slovenski trgovci naročajte
Slovenske gospodinje kupujte

pralno milo

590
11-5

Ivana Pfeiferja iz Spodnje Hudinje pri Celju.

Izvrstno blago.

Nizka cena.

64 77

Za jesensko in zimsko sezono priporočam svojo najobširnejše založeno trgovino novomodnega sukna in volnenega blaga za obleke, kostime, bluže itd. po najnižjih cenah

Karol Vanič ❖ Celje ❖ Narodni dom

kmetov, da Nemci želijo v prijateljstvu z njimi živeti i. t. d. O grda hinavščina! Samo podlo odpadništvo zamore tako postopati. Opetovano piše ta kljukec, da zdaj izostajajo Nemci, ki so poprej kupovali vino in sadje. Mogoče je že, da ptujski nemškutarji kateremu nemškemu vinskemu kupcu prigovarjajo, da naj pri tem ali onem njihovem somišljeniku vino kupuje, ne pa pri Slovencih. Ta cunja piše tako, kakor da bi Nemci prišli kupovat vino, sadje in vino samo iz ljubezni in usmiljenja do slovenskih kmetov. Bedaki! Nemeč pride zaradi tega, da dela „kšeft“, in bo rad še prišel, če bodo še toliko hujskali in lagali nemški listi. Sicer so pa Nemci, ki kupujejo n. pr. sadje, sploh poštenjaki, ker so pristni Nemci, ne pa slovenski odpadniki. Njim je za dobiček pri kupčiji, ne pa za hujskanje proti Slovencem, s tem se pečajo največ brezvestni renegati, izgubivši zadnjo trohico poštenosti.

— V Ptujju zapirajo in kaznujejo vsakega, ki zakliče „živijo“. Pomnite si to, okoliške občine, kamor radi zahajajo Ptujčani hajlat. V Vurbergu so učenci 1. razreda gimnazije cvileč kričali: „heil und Sieg, die Windischen an den Strick“ — a njihov razrednik stopajoč spredaj, se je temu smehljaj. Tako vzgajajo nemško mladino na srednjih šolah. Sicer pa svetujemo tem smrkovcem, naj raje drugo leto v majniku naredo izlet kam na Gornje Štajersko.

— Linhart je obljubil, da bode priredil več shodov v ptujskem okraju. Zakaj pa ne izpolni obljube? Drogenik ga menda tudi noče več spremljati, on rajše v Rogatcu žganje dela in vino toči, kar je pametneje.

— Na Kalobji se je čutil dne 20. t. m. ob 5. uri zjutraj močan potresni sunek v smeri zahod-izhod.

— Zbližanje jugoslovanskih klubov v državnem zboru. „Hrv. korespondenca“ poroča, da bo istega dne, ko je sklicana seja „Slovenskega (klerikalnega) kluba“, t. j. 25. novembra zborovala tudi „Zveza južnih Slovena“ pod predsedstvom poslanca dr. Ivčevića ter sklepala o zbližanju jugoslovanskih državnih poslancev. Nato bode skupna seja obeh klubov, pri kateri bodo člani obeh klubov imeli priložnost, da izrazijo svoje mnenje o eventualni fuziji. Mi smo že povedali o tej fuziji svoje mnenje. Mi ne bomo nikoli odobraval pod geslom kake lene sloge vladne politike v smislu naših klerikalcev.

— Dopolnilne volitve za trgovsko in obrtno zbornico v Gradcu. Volilni imeniki za te volitve ležijo za eventualne ugovore od 24. novembra do vključno 7. decembra t. l. za cel okraj zbornice v pisarni trgovske in obrtne zbornice v Gradcu, Neutorgasse 57, I. nadstropje, in za vsak davčni okraj (izvzemši davčna okraja mesto in graška okolica) pri c. kr. davčnih uradih ob navadnih uradnih urah v občo uporabe. Ti ugovori se morajo poslati pismeno in neposredno c. kr. volilni komisiji za trgovsko in obrtno zbornico v Gradcu, Neutorgasse 57, I. nadstr. tekem zgoraj omenjenega časa, najkasneje pa, da se oddajo dne 7. decembra 1908 pred sklepom poštnega uradovanja pošti. Glede drugih določil opozarjamo na razglas v današnji številki.

— Iz Lehna pri Ribnici. Občine, spominjajte se pri proračunih „Družbe sv. Cirila in Metoda“! Občinski zastop v Lehnju pri Ribnici je pri današnji sestavi proračuna za leto 1909 na predlog občinskega svetovalca, nadučitelja Majcena določil 50 kron za „Družbo sv. Cirila in Metoda“.

— **Boparski napad v Mariboru.** V Mariboru sta napadla zasebnico gospo Ano Gregorič 16 letni pasarski vajenec Rudolf Werdounig in 16 letni zobotehniški vajenec Avgust Lehman v njenem stanovanju. Gospa jih je spustila v stanovaje, ker sta rekla, da prinašata od župnika neko pismo. Res sta ji izročila neko fingirano pismo, v katerem sta sama zapisala, da župnik prosi darov za cerkev. Ko je gospa pismo brala, sta jo napadla, vrgla na tla, jo davila in bi jo gotovo umorila, da ni prišla mimo neka hišina, ki je slišala ropot in roparja prepodila. Lehman je nedavno nekaj pisal pri gospej in opazil, da ima v omari mnogo tisočakov in zlatnine. Oba roparja so že aretirali.

— **Demonstracije italijanskih visokošolcev** na vsenčilišču v Trstu se sedaj ponavljajo v Gradcu in na Dunaju. V petek je zopet demonstriralo okrog poldrug sto italijanskih dijakov v Gradcu pred namestnijo. Prišlo je do konfliktov s policijo; 5 Italjanov je bilo pri tem aretiranih in obsojenih na 50 K globe.

— **Mater Božjo je okradel** v Novi Štifti pri Gornjemgradu neki Bruno Makeš. Pred nekaterimi dnevi je namreč nekdo ukradel v Novi Štifti Materi Božji 4 zlate postane, katere so ji darovali pobožni romarji. Začelo se je zasledovanje tatu in orožnik Inkret v Gornjemgradu je dognal, da je tat neki Makeš, kateri se je dalje časa brez dela potepal po Gornjemgradu. Dva prstana je zastavil pri urarju v Mozirju, z dvema pa je pobrisal bogvekam.

— **Cena živine v Gradcu** dne 19. novembra 1908. Na sejm se je priglasilo 1190 glav, cene nespremenjene. Tuji kupci so kupili 561 glav, največ Zgornještajerci in Tirolci.

— **Smrt naših rojakov v premogovnikih na Nemškem.** Kakor smo poročali minuli teden, so se v premogovni jami „Radbot“ pri Hammu na Nemškem vneli jamski plini ju se je ponesrečilo 339 rudarjev. Mrtvih je doslej izven jame 39, ostali so v jami, katero so zazidali, da bi se požar ne razširil dalje, zgoreli. Med ponesrečenimi rudarji je 20 Slovencev, 5 jih je iz Goriškega, ostali pa večinoma Štajerci. Iz Goriškega so se ponesrečili vsi štirje sinovi iz Kravanjeve hiše pri Bovcu. Trije so zapustili vdove z otroci. — To je žalostna usoda naših revežev-delavcev, ki morajo iti na tuje s trebuchom za kruhom, da tam najdejo strašno smrt.

— **Ali bo vojska na avstrijskem jugu?** Vojno ministerstvo je izdalo komunike, v katerem se pravi med drugim: Vesti o mobilizaciji nekaterih korov in drugih izjemnih odredbah vojne uprave so brez vsakega temelja. Pač pa je vojna uprava ukrenila, da se ima pri 15. armadnem koru moštvo pri stotnijah povišati za 36 mož. Ta odredba je bila potrebna, ker je prebivalstvo na južnovzhodnih mejah monarhije zahtevalo večjo varnost proti vsakim eventualnostim, pred vsem proti ustaškim četam, ki se v vedno večjem številu pojavljajo ob meji. Vrhovni poveljnik tega voja je deželni šef bosanski Winzor, šef generalnega štaba pa Anton Lipovšak. Poveljnik 2. armadne divizije je general Schemua, poveljnik gorske artilerije pa Leitner. — Navadno stanje 15. kora v miru se pomnoži na ta način samo za 6000 mož. Vse čete, katere so nameščene po Bosni, se imenujejo s skupnim imenom 15. armadni zbor (kor), dasi pripadajo vse čete posameznim armadnim zborom iz Avstroslovske (razun 3. t. j. graškega in 14.

inomoškega) in nimajo torej moštva iz Bosne in Hercegovine. Posamezni polki iz naše in ogrske državne polovice imajo samo po nekatere stotnije in bataljone Bosni. Zgoranjo navedbo vojnega ministerstva je treba tako razumeti, da se bodo obdržali pri vseh četah v Bosni nadomestni rezervisti, t. j. oni, ki služijo samo osem tednov in bi se morali s 1. decembrom vrniti domu, nadalje pa se bodo pridržali oni tretjeletniki, ki bi morali biti odpuščeni 30. septembra. Za sedaj se ne bodo poklicali pod orožje nobeni rezervisti ali nadomestni rezervisti, ki sedaj ne služijo. — Moštva bo torej pri bataljonu za 144 mož več. — Ta odredba ne zadene nobenega slovenskega polka.

Gospodarstvo.

Pokojninski zavod češkoslovenskega denarstva v Pragi.

S tem novim zavodom, ustanovljenem pod zaščito „Osrednje banke čeških hranilnic v Pragi“, pridobi slovensko denarstvo naše države na pokojninskem zavarovalnem polju novo velepomembno središče. Omenjen zavod se opira na zavarovalno-tehničen temelj, ki je bil izdelan od priznanih kapacitet in je dobil že državno avtorizacijo. Da bi bilo potrebam trgovskih krogov najpraktičnejše ustrezno, se je razdelil zavod v dva oddelka. Prvi oddelek se bavi z zavarovanjem določenem po zakonu, med tem ko je omogočeno doseči potom drugega oddelka zvišanje rent (starostna pokojnina do 8.000 K, vdovska do 3.200 K) letni prispevek znaša, ko je bilo zavarovanje obojestransko sklenjeno, 13% plače.

Zavod se ponaša i z drugimi ugodnostmi: je poverjen trgovskim rokam in vreden v modernem duhu, s čimur ni zagotovljeno le boljše obrestovanje fonda, ampak i hitra rešitev vseh zahtev. Napram državnemu zavarovanju zasluži posebno pozornost dejstvo, da se izplačilo pokojnine ne zavstavi, če ima oni, ki uživa pokojnino postranski zaslužek, če se izseli iz Avstrije ali če uživa bolniško podporo; premija za nakup službenih let se izplača po dogovoru v teku petih let. V pokojninskem zavodu se priglasi lahko vse uslužbenice (tudi sluge, pomožna osebja i. t. d.) Dalje je opozarjati na to, da je stan uradništva denarnih zavodov napram onemu drugih uslužbencev mnogo ugodnejši (manjša umrljivost in pred vsem invaliditeta) tako da bode po sodbi strokovnjakov mogoče v teku dobe zvišati pokojnino ali pa znižati prispevke.

Splošno je znano, da so si v splošnem pokojninskem zavodu zagotovili Nemci samovlado na večne čase. Ni pač nikakega uzroka, da bi dajali fonde, prištedene iz slovenskega denarja hraniti v lastno škodo svojim političnim nasprotnikom in je že iz tega stališča naše vzajemnosti in samopomoči jasno naznačeno vsakemu slovenskemu denarnemu zavodu, komu da ima poveriti pokojninsko zavarovanje svojih uslužbencev.

Za novi zavod se javlja neobičajno zanimanje ne samo na Češkem, kjer je danes priglašena že cela vrsta bank, hranilnic, posojilnic, zavarovalnic in zasebnih tvrdk, ampak i v ostalih slovenskih deželah; pravila so ravnokar izšla v poljskem in hrvatskem jeziku in se že pripravljajo nadaljša prelaganja. Priglasila k zavarovanju prihajajo vedno številnejša in je le želeti, da bi mlad zavod postal to, kar ima biti po intenci ustanoviteljev, to je prava pokojninska zavarovalnica slovenskega trgovskega sveta.

Ker se imajo pri nadomestnih zavodih izvršiti vsa priglasila do konca t. l., naj bi se vsi službodajalci, ki se hočejo ogniti državnemu zavarovanju čim prej priglasili pri Pokojninskemu zavodu češko-slovenskega denarstva; vsakoje informacije, proračun, prospekte itd. daje drage volje brezplačno ravnateljstvo zavoda v Pragi I. Ovocna ulice 15.

— **Potres** so čutili krog Novega mesta v sredo zjutraj. Bil ie precej močan in se je tudi čulo 6 sekund trajajoče podzemeljsko gromenje prav tako kakor pri nas v Celju.

Učenka

za trgovino z mešanim blagom se išče. Kje, pove upravnistvo „Domovine“.

661 1

Trgovski pomočnik

vešč mešane stroke, se sprejme s 1. event. s 15. decembrom pri tvrdki **Plevnik & Šerak v Trebnjem**, Dolenjsko. — Istotam se sprejme tudi

učenec

iz boljše hiše.

663 1

Zadružnega uradnika

sprejme

Posojilnica v Šoštanju, Štajarsko.

Pismene ali ustmene prošnje je podati g. notarju **Vinko Kolšek** v Šoštanju, kateri daje pojasnila glede pogojev. — Nastop službe lahko takoj.

Ravnateljstvo Posojilnice v Šoštanju. 658 3-2

PREPRIČAJTE SE

da dobite najcenejše in najboljše blago samo pri tvrdki: 592 6

FRANTIŠEK MEJDR
Ustvald 10 (Celjsko)

Barhenti, damasti, gradli, kanafasi, kretoni, cefri itd., vse po najnižji cenil.

Lastna tovarna. Zahtevajte povsod

Novo platno
z narodnim kolekom

komad 23 m za 16 kron franko.

SINGER jeve

šivalne stroje

kupujte samo v naših trgovinah, katere lahko vse spoznate na tem znamenju.

Ne dajte se zapeljati po naznanilih katere nameravajo z namigavanjem na ime **SINGER** prodajati obrabljene stroje ali pa drugod izdelane stroje, ker mi ne oddajemo svojih strojev na prekupevalce ampak jih prodajamo naravnost običinstvu.

SINGER Co.
Delniška družba za šivalne stroje
Celje, Kolodvorska ulica 8.

Trgovskega pomočnika

mešane stroke ne pod 22 let starega, sprejmeta:

Norbert Zanier & sin
Sv. Peter v Sav. dolini.

650 5-3

Zahvala.

Podpisani izrekam tem potom blagor. g. dr. Antonu Kunstu, distr. zdravniku v Št. Pavlu pri Preboldu najiskrenejšo zahvalo za veliko prizadevanje ob moji nevarni bolezni ki me je tako rešil gotove smrti.

Št. Pavel pri Preboldu,
dne 16. novembra 1908.

Ivan Stermšek,
mesar in krčmar.

657 2-2

Razglas.

Z ozirom na razglas c. kr. štajerskega namestništva z dne 16. avgusta 1908, št. 4/2.629/7, o vršitvi dopolnilne volitve trgovinske in obrtne zbornice v Gradcu, kateri je bil razglašen v „Grazer Zeitung“ z dne 19. avgusta 1908, št. 189, se s tem naznanja, da je podpisana c. kr. volilna komisija za trgovinsko in obrtno zbornico v Gradcu sestavila imenike upravičenih volilcev, vrejene po davčnih okrajih.

V svrhu vlaganja morebitnih ugovorov bodo ti volilni imeniki javno razgrnjeni od **24. novembra do vstetega 7. decembra 1909** za celi zbornični okraj v pisarnici trgovinske in obrtne zbornice v Gradcu, Neutorgasse šte. 57, I. nadstropje, in za vsaki davčni okraj (izvzemši davčni okraj Gradec mesto in Gradec okolica) pri c. kr. davčnih uradih ob navadnih uradnih urah.

Te ugovore je vložiti **pismeno in neposredno** pri c. kr. volilni komisiji za trgovinsko in obrtno zbornico v Gradcu, Neutorgasse šte. 57, I. nadstropje, **v zgoraj omenjenem roku**, in sicer tako, da se isti izročijo najpozneje dne 7. decembra 1908 pred poštnim sklepom c. kr. pošti.

Volilcem, kateri imajo v več volilnih razredih volilno pravico, je dano na voljo, se izreči vsak čas, najpozneje pa neposredno pred izvršbo volilne pravice pri c. kr. volilni komisiji, v katerem volilnem razredu hočejo vršiti volilno pravico, ker drugače ostanejo isti uvrščeni v tistem volilnem razredu, v katerem plačujejo najvišji davek.

Vse vloge upravičenih volilcev pošiljajo se c. kr. volilni komisiji po pošti **poštine prosto**, če se v nadpisu pristavi: „V volilnih zadevah trgovinske in obrtne zbornice v Gradcu“.

Na podlagi popravljenih volilnih imenikov bode c. kr. volilna komisija izdala izkaznice in glasovnice za volitev ter je bode razposlala z razpisom volitve upravičenim volilcem potom c. kr. pošte.

Končno se opozarja, da se je volilni red za trgovinsko in obrtno zbornico v Gradcu, katerega je potrdilo c. kr. trgovinsko ministerstvo z ukazom z dne 18. decembra 1901, št. 4999 trg. m., razglasil v „deželnem zakoniku in ukaznem listu za vojvodino Štajersko“, XXIX. kos letnika 1901, pod šte. 89.

GRADEC, dne 20. novembra 1908.

C. kr. volilna komisija
za trgovinsko in obrtno zbornico v Gradcu.

Oklic,

s katerim se sklicujejo sodišču neznani dediči.

C. kr. okrajno sodišče v Šmarju pri Jelšah naznanja, da je umrl dne 5. julija 1908 France Lončar, samski prevžitkar na Belem št. 21, okraj Šmarje pri Jelšah, zapustivši naredbo poslednje volje z dne 26. junija 1908.

Ker je temu sodišču neznan, ali in katerim osebam gre do njegove zapuščine kaka dedinska pravica, se pozivljajo vsi tisti, kateri nameravajo iz katerega koli pravnega naslova zahtevati zapuščino za se, da naj napovedo svojo dedinsko pravico v enem letu od spodaj imenovanega dne pri podpisnem sodišču in se zglase izkazavši svojo dedinsko pravico za dediče, ker bi se sicer zapuščina, kateri se je med tem postavil za oskrbnika g. Andrej Kobau, posestnik v Šmarji pri Jelšah, obravnavala z onimi, ki se zglase za dediče in izkažejo naslov svoje dedinske pravice, ter se jim prisodila, dočim bi zasegla nenastopljene del zapuščine, ali če bi se nikdo ne zglasil za dediča, celo zapuščino država kot brezdedično.

C. kr. okrajno sodišče v Šmarji pri Jelšah,
oddelek I., dne 18. novembra 1908.

Blasnikova in družinska pratika

se dobiva na drobno in debelo v Zvezni trgovini v Celju.

ZVEZNA TRGOVINA, CELJE, Rotovška ul. 2.

Seznamek založnih knjig.

Zbirka domačih zdravil s poljudnim opisom človeškega telesa. (IV. pomnoženi natis)	K	1'—
Nova pesmarica. Zbirka najbolj znanih slovenskih in slovanskih pesmi. Mehko vezana K 1'60, eleg. vez.		2'40
Obrtno knjigovodstvo s kratkim poukom o menicah, spisal dr. J. Romih		1'60
Občinski red. Zbirka zakonov, zadevajajočih posle obč. področja, spisal dr. I. Dečko, I. zv. K 3'60, trdo vez.		4'40
Mlinarjev Janez, slovenski junak ali vplemenitba Teharčanov IV. natis		—'80
Kmetijsko gospodarstvo, II. popravljeni in pomnoženi natis. Spisal V. Rohrman, vezano v platno		1'60
Zbrani spisi P. Pajkove, I. zv. broširan		2'—
Zbrani spisi P. Pajkove, II. zv. broširan, K 2'—, eleg. vezan		3'—
Zabavnik, spisal A. Brezovnik		1'40
Trtna uš in trtoreja, spisal Ivan Belé		—'80
Luči, Funtek, broširane K 1'40, vezane		2.20
Gedichte, Vodovnik-Siegensfeld, eleg. vezane		2'—
Civilno-pravdni red, dr. L. Filipič, v platno vezan		5'—
Naš dom. I. zv. Vsebina: „Cesarjevič in sestri dvojkini“ in „Krajevna kronika Teharskih plemičev“, broš.		—'50
Naš dom. II. zvezek. Vsebina: „Zadnji grof Celjski“ in „Iskalci biserov na otoku sv. Duha“, broširan		—'50
Naš dom. III. zvezek. Vsebina: „Vojna leta 2000“ in „Loma in na tujem“, broširan		—'50

Naš dom. IV. zvezek. Vsebina: „Ciganka“, izvirna povest ter razne humoreske, broširan	K	—'50
Naš dom. V. zvezek. Vsebina: „Pavlo Črnokril“, „Nu, občinstvo“, „Ljubezen do domovine“, „Pesem o hudourniku“, „Karin“ in „Plesati ni znal“, broš.		—'50
Naš dom. VI. zvezek. Vsebina: „Pevčevo srce“, „Krvava svatba v Kijevu“, „Priatelj Lovro“		—'50
Naš dom. VII. zvezek. Vsebina: „Palica Petra Gašparja Sveteckega“, „Zvonikar“, „Sodba“, „Poezija in proza“, „Vij“		—'50
Kržišnik: Male pesmi za mladino, broširane		—'24
Ivan Bele: Viničarjev kažipot, navod, kako vinograde nanovo zasajati in obdelovati, broširan		—'60
Dr. A. Božič: Lovski zakon za Štajersko, kartoniran		1'20
Der Panslavismus. Eine nationalpolitische Betrachtung broširano		—'60
Prof. Jos. Kožuh: Navodilo h kartografičnim osnovam, vezano v platno		4'—
Prof. Jos. Kožuh: Pregledni izpisek iz navodila h kartografičnim osnovam, broširano		—'20
Red za šolske sluge		—'24
Šolski red		—'30
Madeži in njih snaženje, praktično navodilo, kako je snažiti madeže na raznem blagu, kovinah itd. kartonirano		1'—
Srbske narodne pesmi. Sestavil J. Mohorčič		—'40

OPOMBA. Pri naročilih prosimo, da naj blagovolijo cenj. gospodje odjemalci denar naprej poslati, sicer se na naročila ne ozira. Za poštino je dodati za knjige v vrednosti do 1 krone 10 vin., do 2 kron 20 vin., čez 2 krone pa 30 vin.

Trgovina knjig, papirja, pisalnega orodja itd. Prodaja igralnih kart.